

РЕКЛАМА

КРЕДИТНІ СПІЛКИ ПІДТРИМУЮТЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ АКТИВНІСТЬ ГРОМАДЯН

Наприкінці жовтня кожного року в усьому світі кредитні спілки відзначають професійне свято – Міжнародний день кредитних спілок, що є приводом нагадати про себе.

Цього року на щорічній конференції Світової ради кредитних спілок, що проходила в місті Глазго (Шотландія), була представлена й українська делегація кредитних спілок із різних куточків України.

Національний кредитний рух в Україні почав відтворюватися в 1992 році. Ініціаторами його відтворення стали представники етнічних українців США, Канади, Австралії, які доклали багато зусиль для повернення кооперативної ідеї в суспільне життя України.

Сучасні кредитні спілки покликані були відродити історичні традиції кредитної кооперації, що виникла в середині XIX сторіччя, та проіснували на території Східної України до початку 30-х років XX століття, а на територіях Західної України – до 1939 року. До 1918 року на українських землях працювало вже понад 3 тисячі кредитних спілок, які об'єднували близько 2 млн громадян.

На Харківщині згадується діяльність таких кредитних товариств як:

«Общество ссудо-сберегательной кассы служащих В. Ф. Федорова», 1908 року заснування.

«Харьковское общество взаимного кредита» 1909 року заснування.

Спробуємо розібратися, чи є право на існування цих фінансових кооперативів в Україні, та яку соціально-економічну користь вони несуть громадянам.

НЕПРОЗОРИ БІЗНЕС-ПРОЕКТИ СФОРМУВАЛИ НЕГАТИВНИЙ ІМІДЖ

Практично за 19 років розвитку кредитних спілок в незалежній Україні сталося так, що, з одного боку, виникли сотні класичних кредитних спілок, які працюють, дотримуючись світових принципів управління, внутрішнього контролю, соціальної сумісної відповідальності перед громадами та кожним членом спілки. Саме ці кредитні спілки продовжують служити своїм територіальним громадам як в маленьких селищах, районних центрах, так і у великих містах нашої дер-

жави. Однак, з іншого боку, виникали та нарощували свою присутність на ринку взаємного кредитування структури, що діяли під назвою кредитних спілок, але не мали нічого спільного з ними по своїй суті. Ці структури працювали як непрозорі бізнес-проекти, реалізуючи ризиковану фінансову політику, а подекуди сумнівні фінансові схеми. Саме вони спричинили формування негативного іміджу кредитних спілок в очах громадськості, та ні держава, ні об'єднання кредитних спілок не в змозі були дієво протистояти такому розвитку подій.

Чому так сталося? У межах сучасної України ми маємо дві моделі існування нашої нації, які протирічать одна одній. З одного боку – це безвідповідальність, бездуховність, нищення моральних цінностей, основоположних традицій, діяльність спрямована лише на задоволення особистих амбіцій. А з іншого боку – багатонаціональне суспільство, в якому кожен громадянин є членом Великої Родини, де сповідується рівноправність, справедливість, моральна та матеріальна відповідальність. Саме завдяки цій стороні нашого суспільного життя класичні кооперативні установи існують і надають послуги своїм членам – членам своїх територіальних або професійних громад.

Кредитні спілки, як і 150 років тому, є лише одним із проявів життєздатності громад. Кредитні спілки покликані підтримати соціально-економічну активність громадян, територіальних, професійних чи релігійних спільнот, учасники яких живуть спільними цінностями й інтересами. Кооперативи існують там, де є консолідація, підтримка й створення спільнот.

НА ЗАХОДІ КРЕДИТУЮТЬ «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ», НА ПІВДНІ – ФЕРМЕРСТВО

Слід констатувати, що протягом сучасного існування кредитних спілок, вони, завдяки об'єднанням в асоціації,

намагаються впливати на процеси, які, в свою чергу, впливають на діяльність і розвиток фінансових установ кооперативного типу. Наразі в Україні працюють дві асоціації: Національна асоціація кредитних спілок України (створена 1994 року, об'єднує 148 кредитних спілок) та Всеукраїнська асоціація кредитних спілок (працює з 2004 року, об'єднує 157 кредитних спілок). Уповноважені представники цих асоціацій постійно беруть участь у заходах (ініційованих як державним регулятором в особі Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг, так і учасниками ринку кредитної кооперації), спрямованих на вдосконалення законодавства, яке дозволить створити фонд гарантування вкладів членів кредитних спілок, забезпечити доступ кредитних спілок до механізмів рефінансування з боку держави в особі НБУ; зняти соціальну напругу в суспільстві завдяки запровадженню механізмів компенсації з боку держави вкладів громадян, що були втрачені в збанкрутілих під час фінансової кризи кредитних спілках; забезпечити належний рівень регулювання та нагляду за діяльністю кредитних спілок.

За офіційною інформацією Державної комісії регулювання ринків фінансових послуг, на початок 2011 року в Україні налічувалося 659 кредитних спілок, які об'єднували 1 млн 570 тис. 300 громадян і мали загальні активи 3 432,2 млн грн. Загальна тенденція цього року вказує на поступове покращення діяльності кредитних спілок, які пройшли кризову фазу 2008–2009 рр.: вони виходять на докризові показники діяльності, змінюється структура капіталу. Сьогодні кредитні спілки представлені як об'єднання територіальних громад чи професійних об'єднань підприємств, навчальних закладів, профспілок.

Практично на всій території України існують кредитні спілки: на півдні деякі спеціалізуються на наданні послуг особистим селянським господарствам, фермерським господарствам, у розвинутих промислових регіонах Запоріжжя, Приазов'я існують і працюють кредитні спілки на базі трудових колективів великих підприємств. На Західній Україні завдяки діяльності кредитних спілок розвивається «зелений туризм», великим попитом серед населення користуються кредитні програми, направлені на зменшення витрат родин з опалення осель (програма енергозбереження).

ДІЯЛЬНІСТЬ КС ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

За даними Харківської асоціації кредитних спілок (ХАКС), заснована в 2005 р., представляє інтереси 17 кредитних спілок, діяльність яких зосереджена виключно на території Харківської області, загальна кількість чле-

У ТЕМУ

ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ

У 1971 році була утворена Всесвітня рада кредитних спілок (WOCCU), яка сприяла створенню руху кредитних спілок у різних країнах і об'єднала на той час асоціації кредитних спілок Канади, Австралії, Латинської Америки, Кариб, Африки, Азії, Нової Зеландії, Великобританії й деяких країн тихоокеанського узбережжя. З тих пір WOCCU є найвпливовішою в світі організацією для кредитних спілок, яка прагне допомогти кредитним спілкам дотримуватися високих стандартів надання фінансових послуг, демократії та стабільності, займається лобістською діяльністю, спрямованою на підтримку розвитку кредитних спілок і створення сприятливого законодавчого поля.

У цілому, Всесвітня рада кредитних спілок об'єднує 49 тисяч кредитних спілок, які мають 184 млн членів кредитних спілок у 97 країнах. Сумарні активи спілок становлять 1 трлн 194 млрд доларів.

нів кредитних спілок зростає. Станом на кінець I півріччя 2011 року членами кредитних спілок, які входять до ХАКС, є близько 50 тисяч громадян нашого регіону, практично зі всіх районів області. Слід зазначити, що за інформацією кредитних спілок-членів ХАКС, кредитний портфель членів асоціації станом на початок другого півріччя 2011 року складає близько 108 млн грн. У тому числі в 2010 – першому півріччі 2011 року було надано кредитів:

на розвиток підприємницької діяльності – 9200 тис. грн;

сільськогосподарські кредити – 8500 тис. грн;

придбання автотранспорту 13 700 тис. грн;

інші споживчі кредити (придбання товарів, ремонт житла, оплату навчання, відпочинку, лікування тощо) 36700 тис. грн.

Середня сума кредиту в кредитних спілках складає 20 тис. грн, відповідно позичальниками кредитних спілок є громадяни із середніми статками та доходами.

Кредитна діяльність спілок не зупинялася й у часи кризи 2008–2009 року, що свідчить про довіру з боку вкладників і відповідальність позичальників. Кредитні спілки-члени ХАКС працюють лише в Харківській області, тому всі фінансові активи спілок належать виключно харків'янам і працюють лише на членів територіальної громади нашого регіону, створюючи умови для розвитку споживчого попиту на товари та послуги саме Харківщини.

Більшість вкладників кредитних спілок є пенсіонерами з середньою сумою вкладів 30 тис. грн. Загалом, кредитні спілки, які входять до ХАКС, об'єднують близько 76,6 млн грн заощаджень громадян; лише за перше півріччя 2011 р. виплачено доходу по вкладах близько 9 млн грн. Проводячи опитування серед вкладників-пенсіонерів, кредитні спілки-члени ХАКС визначають, що отримані доходи по вкладах є додатком до пенсії, який спрямовується на сплату комунальних послуг чи на підтримку членів родини, зокрема онуків.

Кредитні спілки, які працюють у сільській місцевості та райцентрах Харківщини, надають фінансові послуги

дрібним селянським і фермерським господарствам, переважно тим, хто не має можливості отримувати банківські кредити, але, працюючи на землі, вносять значний вклад у розвиток сільськогосподарства регіону. Деякі кредитні спілки, за наявності коштів, займаються благодійною діяльністю: підтримують навчальні, спортивні заходи, беруть участь у повсякденному житті громади.

20 ЖОВТНЯ – «ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ»

Якщо Ви бажаєте перекоонатися, що згадані кредитні спілки дійсно працюють на користь своїх членів, ХАКС пропонує в рамках акції «День відкритих дверей», присвяченої Міжнародному дню кредитних спілок, 20 жовтня 2011 р., відвідати одну з кредитних спілок. У цей день працівники кредитних спілок-членів ХАКС нададуть будь-які консультації з приводу діяльності спілки, ознайомлять з фінансовими показниками, умовами надання своїх послуг.

Тому робити висновки щодо користі кредитних спілок і чи дійсно потрібна воля представників влади для створення умов розвитку системи кредитних кооперативів в Україні, необхідно перш за все територіальним громадам, нам з вами.

Наостанок, ще раз пригадаємо цьогорічну конференцію WOCCU (Світової ради кредитних спілок). Одним із найбільш цікавих і неординарних, за словами учасників, стали сесія конференції «Про роль кредитних спілок в розвитку громади», спікером якої був Гордон Браун, колишній прем'єр-міністр Великобританії. Під час свого виступу він зазначив, що «зростання членства в кредитних спілках відбувається завдяки тому, що люди йдуть туди, де до них ставляться по-людськи».

Кредитні спілки-члени Харківської асоціації кредитних спілок	Адреса	Телефон
Кредитна спілка «Альянс-С»	смт Ківшарівка	т. (05742) 6-44-87
Кредитна спілка «Добродій»	м. Куп'янськ	т. (05742) 6-45-08
Кредитна спілка «Золоті ворота»	м. Харків	т. (057) 719-49-87
Кредитна спілка «Ізюм»	м. Ізюм	т. (05743) 3-12-10
Кредитна спілка «Карат»	м. Куп'янськ	т. (05742) 5-36-59
Кредитна спілка «Криниця»	м. Харків	т. (057) 700-42-29
Кредитна спілка «Лозівський взаємний кредит»	м. Лозова	т. (05745) 2-70-13
Кредитна спілка «Надія»	м. Куп'янськ	т. (05742) 5-16-43
Кредитна спілка «Наша справа»	м. Куп'янськ	т. (05742) 5-61-62
Кредитна спілка «Опора»	пгт Зачепилівка	т. (05761) 5-13-93
Кредитна спілка «Родинний кредит»	м. Харків	т. (057) 719-09-90
Харківська обласна кредитна спілка «Слобожанська»	м. Харків	т. (057) 715-77-20
Кредитна спілка «Фінансова підтримка»	м. Харків	т. (057) 707-84-80
Кредитна спілка «Харківська каса взаємодопомоги»	м. Харків	т. (057) 777-01-14
Кредитна спілка «Харківська кредитна спілка»	м. Зміїв	т. (05747) 3-75-61

Засновники газети:
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА, ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ, ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ
Головний редактор — Н. Г. Жукова
Свідоцтво про державну реєстрацію серія ХК № 920, видане 08.10.2002 р.
Адреса редакції:
Московський проспект, 247, МСП, Харків, 61037.
ПРИЙМАННЯ РЕДАКЦІЇ —
т. (057) 392-14-09,
ф. (057) 392-06-48
ПРИЙОМ РЕКЛАМИ І СУДОВИХ ОГолошень —
(057) 392-00-10
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
приймальня — pivan@mail.ru
редактори — slk-red@mail.ru
бухгалтерія — acc@slk.kh.ua
реклама — reklama@slk.kh.ua
Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі редакції газети «Слобідський край».
Друкарня ТОВ «Фактор-Друк» 61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51
Замовлення 7834
Тираж номера 6540
Виходить по вівторках, четвергах, суботах
Ціна договірна
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Листування з читачами – лише на сторінках газети. Редакція не пересилає скарги в різні інстанції. Тексти, фотознімки і малюнки, надіслані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Матеріали, помічені знаком П, публікуються на правах реклами.